

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 111/25

Люксембург, 4 септември 2025 г.

Заключение на генералния адвокат по дело C-43/24 | [Шипов]¹

Генерален адвокат Richard de la Tour: държавата членка по произход на трансполово лице има задължението да издаде документи за самоличност в съответствие с изживяваната полова идентичност

Промяната на данните за гражданското състояние трябва да се извърши независимо от каквато и да било хирургическа операция за промяна на пола

Лице с българско гражданско е регистрирано при раждането си като лице от мъжки пол с име², единен граждански номер и документи за самоличност, съответстващи на този пол. След хормонална терапия, понастоящем лицето се представя като жена. Несъответствието между външността му на лице от женски пол и официалните му документи за самоличност на лице от мъжки пол му създава ежедневни неудобства, по-специално при намиране на работа.

Лицето подава до българските съдилища искане да се признае женският му пол и да се изменят данните му за гражданско състояние в неговия акт за раждане. Искането му е отхвърлено.

Всъщност българската правна уредба, както е тълкувана от националните съдилища³, не предвижда в този случай възможност за такава промяна на пола, името и единния граждански номер, посочени в актовете за гражданско състояние.

По отнесения до него спор, българският Върховен касационен съд изпитва съмнение относно съвместимостта на тази правна уредба с правото на Съюза и отправя запитване до Съда.

В заключението си, представено днес, генералният адвокат Jean Richard de la Tour предлага на Съда да се произнесе в смисъл, че **правото на Съюза не допуска национална правна уредба, както е тълкувана от националните съдилища, която не позволява правното признаване на промяната на половата идентичност на своите граждани, включително при липса на хирургическа операция за промяна на пола, както и промяната на техните имена и единен граждански номер**. То не допуска и липсата на възможност тези промени да бъдат вписани в акта им за раждане, при положение че това вписване обуславя промяната на данните, съдържащи се в техните документи за самоличност.

Генералният адвокат счита, че посочването на пола в документа за самоличност само въз основа на акта за раждане, законно съставен от компетентната държава членка, поражда за тази държава задължение, с оглед на целта на този документ, да признае правно изживяваната полова идентичност и да я впише в този акт. Той уточнява, че тази цел е да позволи идентифицирането на неговия притежател, без да може да се постави под въпрос автентичността на документите, които той представя, или истинността на съдържащите се в тях данни.

Следователно национална правна уредба, както е тълкувана от националните съдилища, която, след като не се признава половата идентичност на трансполово лице, възпрепятства възможността то да се ползва от

гарантирано от правото на Съюза право, каквото е получаването на документ за самоличност, който му позволява да упражни свободно правото си на движение и пребиваване на територията на държавите членки, представлява ограничение на това право. Такова ограничение може да бъде обосновано само по обективни съображения и ако е пропорционално на легитимно преследвана цел, което в случая не е така.

Генералният адвокат предлага на Съда да приеме, че по принцип запитващата юрисдикция, без да изчаква изменение на разглежданата национална правна уредба по законодателен или друг конституционен ред, трябва да я тълкува с оглед на правото на Съюза. По-специално това тълкуване трябва да е съобразено с правилата относно свободата на движение и пребиваване, зачитането на личния живот и издаването на документи за самоличност, или при необходимост, посочената правна уредба трябва да се остави без приложение.

Накрая, генералният адвокат счита, че **упражняването от трансполово лице на правото му на вписване в гражданското състояние на неговата трансполова идентичност** с цел получаване на лична карта или паспорт, съответстващи на неговата полова идентичност, **не трябва да бъде обусловено от представянето на доказателства за проведена хирургическа операция за промяна на пола**. Подобно изискване би засегнало по-специално правото на неприкосновеност на личността и правото на зачитане на личния живот.

ЗАБЕЛЕЖКА: Заключение на генералния адвокат не обвързва Съда. Задачата на генералните адвокати е да предлагат на Съда, при пълна независимост, правно разрешение на делото, което им е поверено. Оттук нататък съдиите от Съда пристъпват към разисквания по делото. Съдебното решение ще бъде постановено на по-късна дата.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки в рамките на отнесен до тях спор да се обърнат към Съда с въпрос за тълкуването на правото на Съюза или за валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. По него следва да се произнесе националната юрисдикция в съответствие с акта на Съда. Актът на Съда обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на заключението се публикува на уебсайта CURIA в деня на представянето му.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293.

Кадри от прочитането на заключението могат да се намерят на [„Europe by Satellite“](#) ☎ (+32) 2 2964106

Поддържайте връзка!

¹ Името на настоящото дело е измислено. То не съвпада с истинското име на никоя от страните в производството.

² Състоящо се от собствено, бащино и фамилно име.

³ Тълкувателно решение № 2/2020 от 20 февруари 2023 г. на българския Върховен касационен съд, което е задължително за всички държавни органи и съдилища. Това решение се основава на решение № 15 от 26 октомври 2021 г. на българския Конституционен съд, според което понятието „пол“ в Конституцията може да се разбира само в неговия биологичен смисъл и общественят интерес има предимство пред интереса на трансполовите лица поради моралните и/или религиозните правила и принципи, които са в основата на установените в българското общество ценности разбирания.